

U Z N E S E N I E

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu **Lesoochranárske zoskupenie VLK**, Tulčík č. 27, zastúpené E K , P , proti žalovanému **Krajskému úradu v Prešove**, Nám. mieru 2, Prešov v konaní o nečinnosti orgánu verejnej správy rozhodol

t a k t o :

Krajský úrad je **p o v i n n ý** v konaní vo veci vyhlásenia Súkromnej prírodnej rezervácie Vlčia č. 8-2002/00089 v lehote **1 mesiaca** od právoplatnosti tohto uznesenia so žalobcom, Lesoochranárskym zoskupením VLK **uzavrieť dohodu** o vyhlásení súkromného chráneného územia podľa § 22 ods. 2 zákona č. 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Žalovaný je **p o v i n n ý** nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 2.820,-- Sk na účet právneho zástupcu JUDr. J H do 15 dní od právoplatnosti uznesenia.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou zo dňa 11.3.2003 sa domáhal žalobca vydania rozhodnutia, ktorým súd uloží žalovanému v konaní č. 8-2002/00089 vo veci vyhlásenia súkromnej prírodnej rezervácie Vlčia povinnosť v lehote jedného mesiaca od právoplatného uznesenia uzavrieť dohodu o vyhlásení súkromného chráneného územia podľa § 22 ods. 2 zákona č. 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

V dôvodoch žaloby uviedol, že je mimovládnu organizáciou, ktorej základným cieľom je záchrana prirodzených lesov. Za týmto účelom v roku 1988 kúpnu zmluvou nadobudol nehnuteľnosti – lesné pozemky o celkovej výmere 21 213 ha v kat. úz. Olejníkov a už v čase jej uzavretia mal v pláne využiť ustanovenie § 22 zákona o ochrane prírody a krajiny, ktoré umožňuje uzavrieť s krajským úradom dohodu o vyhlásení súkromnej prírodnej rezervácie a následne jej vyhlásenie všeobecne záväzným nariadením.

Po spracovaní všetkých príslušných podkladov dňa 17.3.1999 predložil Krajskému úradu v Prešove, odboru životného prostredia prvý návrh na vyhlásenie súkromnej prírodnej rezervácie a od tej doby začala doteraz neskončená komunikácia bez podpisu dohody. Počas tejto komunikácie predložil ďalších 5 verzií návrhov s rôznymi prílohami. Po predložení piateho návrhu mu dal žalovaný v liste z 11.12.2001 ďalšiu podmienku na prepracovanie návrhu, lebo na súkromné chránené územie sa nevzťahuje 100 metrové ochranné pásmo. Zároveň odbor životného prostredia žiadal zaslať pracovné znenie dohody o vyhlásení súkromnej prírodnej rezervácie. Žalobca preto vychádzal z toho, že žalovaný akceptoval predloženú piatu verziu návrhu na vyhlásenie súkromnej prírodnej rezervácie, aj keď sa znova pokúšal meniť jeho text kvôli problému 100 metrového ochranného pásma. Po akceptovaní tejto požiadavky vznikla šiesta verzia návrhu. Na rokovaniach

v období od decembra 2001 do marca 2002 zastupoval žalobcu právny zástupca, ktorý postupne na štyroch rokovaníach so zástupkyňou odboru životného prostredia dospel k takej verzii dohody, ktorú odbor životného prostredia považoval za konečnú a predložil ju prednostovi krajského úradu. Prednosta krajského úradu však túto dohodu opätovne nepodpísal a sformuloval ďalšiu novú požiadavku ako aj dve ďalšie, ktoré už boli s odborom životného prostredia vyriešené a nimi podmienil podpis dohody. Lesoochranárske zoskupenie VLK v záujme urýchlenia procesu súhlasilo s preformulovaním dohody tak, ako to navrhlo Ministerstvo životného prostredia, resp. ako to bolo sformulované v jeho liste (liste ministra životného prostredia) adresovanom prednostovi krajského úradu, okrem podľa neho nezmyselnej požiadavky krajského úradu o odstránenie pochybností v určení vlastníctva k tzv. sporným parcelám. Žalobca preto z dôvodu urýchlenia spísania dohody vždy rešpektoval požiadavky úradu, aj keď s mnohými nesúhlasil, ale Krajský úrad v Prešove a najmä jeho prednosta však doslova vymýšľal nové obmedzenia, návrhy a doplnky, čo možno bez akýchkoľvek pochybností považovať za šikanózný výkon práva, lebo prednosta krajského úradu vedel aj o tom, že vlastníctvo žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam nebolo napadnuté relevantným a právne predpísaným spôsobom.

Takýto postup zo strany krajského úradu je teda v rozpore s Ústavou SR, najmä čl. 2 a čl. 46 ako aj so základnými zásadami a pravidlami správneho konania, predovšetkým § 3 a § 4 správneho poriadku a znenia ustanovenia § 22 zákona o ochrane prírody a krajiny.

Za vrchol šikanovania zo strany úradu považuje Lesoochranárske zoskupenie VLK stanovisko úradu, ktorým napáda výlučnosť vlastníctva predmetných nehnuteľností. Ani teoreticky sa nedá predstaviť situácia, kedy ten, kto je podľa údajov katastra výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, by podnikal právne kroky za účelom vysporiadania pozemku vo svojej vlastný prospech. Takémuto postupu chýba nielen logika ale hlavne dôvod. Z toho dôvodu po liste Krajského úradu v Prešove zo dňa 16.4.2002 sa zameral žalobca už len na získanie konečného stanoviska žalovaného krajského úradu a to, či je ochotný uzavrieť dohodu o vyhlásení súkromnej prírodnej rezervácie alebo nie. Za jeho záverečné stanovisko považuje odpoveď v liste zo dňa 10.1.2003, ktorým definitívne potvrdil svoj zámer dohodu nepodpísať a teda nekonať (zostať nečinný). V tomto liste sa Ing. Jozef Polačko, prednosta Krajského úradu v Prešove jednoznačne vyjadril, že dohodu v zmysle § 22 ods. 2 Zákona o ochrane prírody a krajiny so žalobcom ani v predloženej konečnej verzii nepodpíše a vo veci nevydá žiadne rozhodnutie z dôvodu, že „najdôležitejšia sporná skutočnosť týkajúca sa reálneho a výlučného vlastníctva k pozemkom v kat.úz. obce Olejníkov z LV č. 510 nebola do dnešného dňa uspokojivo vyriešená“.

Vychádzajúc z uvedeného žalobca vyjadril presvedčenie, že za nečinnosť orgánu nemožno považovať len nereagovanie na podnety účastníkov konania ale aj konanie, ktoré vo svojej podstate nevedie k zákonom predpokladanému a nárokovateľnému výsledku – vydaniu rozhodnutia, uzavretiu zmluvy a podobne.

Poukázal na to, že aj ústavný súd považuje úkony súdov, ktoré nevedú k nárokovateľnému výsledku za zbytočné, formálne a opakujúce sa, za prietahy v konaní a vo svojej podstate za nečinnosť. Za takúto protizákonnú nečinnosť možno považovať aj postoj Krajského úradu v Prešove, ktorý nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom a tým je nečinný.

Za týchto okolností nesplnenia povinnosti žalovaného uzavrieť písomnú dohodu o vyhlásení súkromnej prírodnej rezervácie považuje za porušenie zákona o ochrane prírody a krajiny a za protiprávny zásah do základných atribútov vlastníckeho práva, predovšetkým do práva vec užívať a disponovať ňou v súlade s vôľou, kedy je mu protiprávne odopierané nárokovateľné využitie verejnoprávnych inštitútov ochrany vlastníctva.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení žiadal žalobu zamietnuť predovšetkým z dôvodu, že došlo k zápisu vlastníckeho práva na základe nesprávneho geometrického plánu a tým aj zníženiu výmer parciel vlastníkov evidovaných na LV E-KN (pôvodné čísla podľa mpč.), čím boli podstatným spôsobom porušené ich vlastnícke práva.

Ďalej konštatoval, že žalobca tvrdí, že Krajský úrad je povinný postupovať v konaní podľa zákona č. 287/1994 Z.z., lebo z ustanovenia § 104 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. účinného od 1.1.2003 vyplýva, že konania, ktoré neboli dokončené do dňa účinnosti tohto zákona, dokončia sa podľa doterajšieho predpisu, a právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred účinnosťou tohto zákona zostávajú zachované.

Žalovaný s takýmto výkladom nesúhlasí, lebo konaním rozumie postup, v ktorom o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb upravených týmto zákonom rozhodujú orgány verejnej správy, ktorých právomoc a príslušnosť je daná týmto právnym predpisom (§1 zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní). Konanie podľa zákona č. 543/2002 je upravené zákonom o správnom konaní a zákon č. 543/2002 Z.z. upravuje osobitné ustanovenia, ktoré majú prednosť pred ustanoveniami zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Krajský úrad v Prešove po splnení podmienok upravených zákonom č. 543/2002 Z.z. vydá všeobecne záväzný predpis spôsobom upraveným osobitným zákonom (zákon č. 295/1992). Podľa jeho názoru teda konanie podľa zákona č. 287/1994 Z.z. ani nevzniklo, a preto nie je možné aplikovať a dokončiť ho v súlade s ustanovením § 104 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z., ale je nevyhnutne na žiadosť a postup Krajského úradu v Prešove aplikovať ustanovenie § 31 zákona č. 543/2002 Z.z., ktorého znenie neupravuje inštitút dohody, na základe ktorej vydá krajský úrad všeobecne záväznú vyhlášku. Žalovaný vzhľadom na uvedené tvrdí, že vydávanie všeobecne záväzného právneho predpisu orgánu miestnej štátnej správy je zákonom označený ako postup, a nie pojmom konanie, a preto konanie podľa jeho názoru ani nezačalo.

Správne súdnictvo je upravené v piatej časti O.s.p., zavedenej zákonom č. 519/1991 Zb.. Uvedenou novelou Občianskeho súdneho poriadku došlo k rozšíreniu

právomoci súdov vo veciach kontroly zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v oblasti ochrany subjektívnych práv fyzických a právnických osôb.

Zmyslom tohto právneho inštitútu (v súlade s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) je umožniť každému, kto sa cíti byť ukrátený na svojich právach rozhodnutím správneho orgánu, ale aj jeho nečinnosťou, aby sa obrátil na (nezávislý a nestranný) súd a vyvolal tak konanie, v ktorom správny orgán bude účastníkom s rovnakými právami ako ten, o koho práva ide.

Z článku 48 ods. 2 ústavy tiež vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Aj čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ku ktorému Slovenská republika pristúpila upravuje, že každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Je nepochybné, že tento článok „Dohovoru“ sa týka súdu, jeho aplikácia je však použiteľná a využívaná nielen v súdnom konaní, ale aj v prípadoch výkonu správy, kde kompetencia je daná správnemu orgánu.

Podľa § 250t ods. 1 O.s.p., fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.

Orgán verejnej správy, proti ktorému návrh smeruje, je povinný bezodkladne po doručení návrhu predložiť súdu vyjadrenie k návrhu a príslušný spis. K rozhodnutiu o návrhu si súd môže vyžiadať stanovisko nadriadeného správneho orgánu (§ 250t ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 250t ods. 3 O.s.p., súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť.

V danom prípade krajský súd po oboznámení sa s príslušným administratívnym spisom, vyjadrením žalovaného i stanoviskom – listom Ministerstva životného prostredia dospel k záveru, že žalovaný Krajský úrad v Prešove nekonal bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom, a preto návrhu žalobcu vyhovel.

V správnom súdnictve podľa novely Občianskeho súdneho poriadku účinnej od 1. januára 2002 preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Postupom správneho orgánu, ktorý je preskúmateľný v správnom súdnictve, je jeho činnosť, ktorou správny orgán realizuje svoju právomoc vymedzenú osobitnými zákonmi. Pod činnosťou rozumieme aktívny postup podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktoré správny orgán oprávňuje a zaväzujú na úkony v priebehu konania. Postupom správneho orgánu sa podľa ustanovenia § 244 ods. 3 O.s.p. rozumie aj jeho nečinnosť. Tou je pasivita správneho orgánu vo veciach, ktoré mu boli predložené. Účelom citovaného ustanovenia bolo zrýchlenie vydávania rozhodnutí v čo najkratších lehotách, ale aj postupu orgánov verejnej správy.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na ustanovenie § 3 ods. 3 a § 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, podľa ktorého správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, vybaviť ju včas a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne vybaveniu veci.

Účelom zákona č. 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé užívanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability.

Vlastník takého pozemku, ktorý spĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom pre chránený areál (§ 16) prírodnú rezerváciu (§ 17) alebo prírodnú pamiatku (§ 18) a nebol vyhlásený za chránený podľa § 12 ods. 1 tohto zákona, môže požiadať okresný úrad životného prostredia (teraz krajský úrad) o vyhlásenie súkromného chráneného areálu, súkromnej prírodnej rezervácie alebo súkromnej prírodnej pamiatky (ďalej len súkromné chránené územie), (§ 22 ods. 1 zákona č. 287/1994 Z.z.).

Ak pozemok spĺňa podmienky na vyhlásenie územnej ochrany podľa odseku 1, okresný úrad životného prostredia (krajský úrad), uzavrie s vlastníkom pozemku písomnú dohodu o vyhlásení súkromného chráneného územia a o rozsahu práv a povinnosti pri zabezpečovaní jeho ochrany (§ 22 ods. 2 citovaného zákona).

Je nesporné, že žalovaný orgán verejnej správy v konaní nepostupoval podľa zásad uvedených v hore citovaných zákonných ustanoveniach a preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Typy správnych procesov zodpovedajú určitej schéme vzťahov medzi orgánom verejnej správy a tým, kto sa práva domáha.

Z predložených materiálov a vyjadrení je zrejmé, že návrh na vyhlásenie súkromného chráneného územia predložil žalobca už v roku 1999 a v zdĺhavom administratívnom konaní sa obrátil dňa 6.6.2002 listom na Ministerstvo životného prostredia, do ktorého odvetovo riadiacej pôsobnosti patrí úsek ochrany prírody a krajiny na prešetrenie postupu Krajského úradu v Prešove. Tento list t.j. sťažnosť

na postup Krajského úradu v Prešove je treba v jeho kontexte považovať za prostriedok, ktorý umožňuje osobitný právny predpis (zákon o sťažnostiach).

Ministerstvo životného prostredia, ktoré riadi a kontroluje výkon štátnej správy vykonávanej krajskými a okresnými úradmi, vykonalo na podnet žalobcu opakované kontroly a previerky smerujúce k posúdeniu správnosti a zákonnosti postupu vyhlasovania súkromnej prírodnej rezervácie Vlčia. Minister životného prostredia prihliadal pritom na všetky výhrady žalovaného brániace podpísaniu „Dohody“ a výsledky právnej expertízy odborníkov Úradu geodézie, kartografie a katastra a vyjadril stanovisko, že sú splnené zo strany žalobcu všetky podmienky v zmysle zákona č. 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľnosti a Občianskeho zákonníka pre vyhlásenie súkromnej prírodnej rezervácie Vlčia a prednostovi krajského úradu uložil podpísať návrh Dohody o vyhlásení súkromnej prírodnej rezervácie Vlčia a vykonať všetky potrebné úkony, aby navrhované územie žalobcu Lesoochranárskeho zoskupenia VLK bolo vyhláškou krajského úradu vyhlásené za súkromnú prírodnú rezerváciu s názvom VLČIA s upozornením, že odďaľovanie termínu jej vyhlásenia je aj negáciou ducha zákona o ochrane prírody a krajiny.

Námietky žalovaného, týkajúce sa spochybňovania vlastníckeho práva k tzv. sporným parcelám sú právne irelevantné, pretože údaje z katastra nehnuteľností zapísané na LV č. 510 sú záväzné. Zákon č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľnosti totiž v ustanovení § 70 ods. 1 uvádza, že údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak.

Treba zdôrazniť, že v predmetnej veci sa žalobca obrátil na správny orgán, ktorý mal dostatok času od marca 1999, aby postupom podľa osobitného právneho predpisu, ktorým je zákon č. 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, účinný do 1.1.2003 (konkrétne podľa § 22) uzavrel so žalobcom po splnení podmienok dohodu o vyhlásení súkromnej prírodnej rezervácie. Jeho činnosť, respektíve nečinnosť nevedla k výsledku ani po splnení podmienok uložených žalobcovi.

Nesprávna a zavádzajúca je interpretácia žalovaného vedúca k tomu, že na jeho postup sa nevzťahuje zákon č. 287/1994 Z.z., ale zákon č. 543/2002 Z.z. účinný od 1.1.2003, ktorého znenie v ustanovení § 31 neupravuje inštitút dohody, a že konanie ani nezačalo, preto na daný prípad nemožno aplikovať § 104 ods. 2 zákona č. 543/2002.

Ako už bolo v texte uvedené, postupom správneho orgánu, ktorý je preskúmateľný v správnom súdnictve je jeho činnosť (aktívny postup), ktorou realizuje svoju právomoc vymedzenú osobitnými zákonmi (v predmetnej veci začatá za účinnosti zákona č. 287/1994 Z.z.) ale aj nečinnosť (pasivita).

Aj keď je nepochybné, že sa na daný prípad v zmysle § 60 ods. 1 písm. e) zákona č. 287/1994 Z.z. nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, bolo povinnosťou správneho orgánu po podaní žiadosti žalobcom v marci 1999 postupovať podľa osobitného právneho predpisu, ktorým bol v tom čase už citovaný

zákon č. 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, ktorý upravuje postup pri vyhlasovaní, zmene alebo zrušení ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny a v ustanovení § 22 podmienky na vyhlásenie súkromného chráneného územia.

Vychádzajúc z uvedeného nie je namieste výklad žalovaného týkajúci sa konania, ktoré podľa jeho tvrdenia nezačalo, resp. jeho postupu. Právny poriadok vymedzuje fyzickým a právnickým osobám nielen ich práva, ale poskytuje im aj ochranu niektorých ich záujmov.

Žalobca teda všetky podmienky pre vyhlásenie súkromnej prírodnej rezervácie splnil, čo potvrdilo listom aj Ministerstvo životného prostredia SR ako ústredný orgán štátnej správy do pôsobnosti, ktorého úsek ochrany prírody a krajiny patrí, je to preukázané aj z listu vlastníctva č. 510 k.ú. Olejníkov, na ktorom ku dňu 17.10.2003 nie je žiadna plomba ani ľarcha a ohľadne parciel tam uvedených, t.j. KN č. 973, 974, 975, 979/2, 984/2, 993/2, 1003, 1004/2, 1004/3 a 1006/2 o celkovej výmere 21 2 413 m² sa nevedie ani žiaden súdny spor.

Vzhľadom na uvedené a po oboznámení sa s výsledkami vykonaného dokazovania v administratívnom spise súd dospel k záveru, že žalovaný ako orgán verejnej správy nepostupoval spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom, lebo jeho úkony nemôžu byť len účelovými.

Z týchto dôvodov súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a žalobe vyhovel, lebo v predmetnej veci sú splnené podmienky v zmysle ustanovenia § 104 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z..

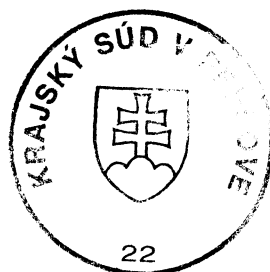
Súčasne súd upozorňuje na ustanovenie § 250u O.s.p., podľa ktorého za nedodržanie lehoty uvedenej v uznesení súdu podľa § 250t O.s.p. môže súd na opakovaný návrh účastníka, ak je správny orgán naďalej nečinný, uložiť pokutu do 100 000,-- Sk, a to aj opakovane.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250t ods. 4 O.s.p., a žalobcovi, ktorého žalobe vyhovel, priznal náhradu trov konania. Tieto pozostávajú z trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej pomoci (príprava a prevzatie zastúpenia, napísanie žaloby), po 1.281,-- Sk + režijný paušál 2 x 128,-- Sk, čo spolu predstavuje 2.818,-- Sk (§ 13 ods. 6, § 19 Vyhl. Ministerstva spravodlivosti SR č. 163/2002 o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), zaokrúhlene 2.820,-- Sk (§ 25 citovanej vyhlášky).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné (§ 250t ods. 6 O.s.p.).

V Prešove, dňa 17. októbra 2003

Za správnosť vyhotovenia

Mgr. Magdaléna ŽELINSKÁ
predsedníčka senátu.